

Pomůže očkování proti chřipce i na rýmu?

12. 12. 2017 dvojka.rozhlas.cz str.0 sekce: věda

<https://dvojka.rozhlas.cz> Akademie věd ČR

Chřipkový virus je pěkný prevít, každou zimu je trochu jiný. Proto se i vakcíny proti chřipce každoročně mění a je nutné se nechat pokaždé znovu očkovat. Vyplatí se to vůbec? A pomůže toto očkování i proti běžným virózám a rýmám?

Mám chřipku, slyšíme často kolem sebe zejména přes zimu. Jenže to je většinou omyl. Lidově se slovem „chřipka“ označují i běžné respirační choroby, které ve skutečnosti s chřipkou nemají nic moc společného.

Přitom chřipka je velmi závažné onemocnění, které může mít i fatální následky. Každoročně na ni v České republice zemře kolem 2000 lidí, to je mnohem více než například následkem dopravních nehod (průměrně 600 lidí ročně).

Chřipka způsobovaná virem Influenza se projevuje vysokými horečkami, bolestmi hlavy a kloubů a malátností. Nebezpečná je zejména u oslabených lidí, chronicky nemocných, seniorů nebo malých dětí. Může přispět k propuknutí dalších onemocnění, jako je zápal plic, postižení srdečního svalu, případně u malých dětí zánět středního ucha. Běžný organismus si s chřipkou poradí za 2 až 7 dní, pokud ji nemocný poctivě vyleží.

Lék proti chřipce není, existuje ale vakcína jako prevence chřipky. Pravidelná sezóna chřipkových epidemií bývá od ledna do března. Nechat se očkovat je nejvhodnější na podzim.

Viroví detektivové

„Po celém světě existuje více než stovka laboratoří, které sledují, jaké konkrétní varianty chřipkových virů se kde vyskytují, a na základě toho odhadují, u kterých druhů virů se dá předpokládat riziko šíření, epidemie nebo dokonce pandemie,“ uvádí v Meteoru prof. Václav Hořejší z Ústavu molekulární genetiky Akademie věd ČR.

Na základě expertizy odborníků se tedy připraví konkrétní vakcína pro daný rok. „Vakcína bude účinná, přestože by nakonec došlo k infekci příbuznou variantou viru. Je to dáno díky tzv. zkřížené reaktivitě protilátek, to znamená, že protilátky, které vznikly proti určité antigenní struktuře, mohou reagovat i se strukturně příbuznými molekulami povrchu mutovaných virů,“ vysvětluje Václav Hořejší.

Výjimečně se může stát, že dojde k příliš velké mutaci chřipkového viru a očkování bude neúčinné. Stává se to tehdy, když se v tělech ptáků či jiných hostitelů viry úplně překombinují, zcela si vymění genetickou informaci. Imunitní systém člověka si s tím pak musí poradit od znova.

Jako s dělem na komára

K očkování proti chřipce je ještě zapotřebí dodat, že neúčinkuje na běžné virózy typu nachlazení a rýmy. Způsobují je totiž naprosto odlišné viry (nebo třeba v případě angíny bakterie). Zejména u malých dětí

takřka permanentní zimní rýmu způsobují tzv. rhinoviry, kterých je přibližně 100 druhů! Proti tolika typům virů se pochopitelně očkovat nedá.

Navíc by to ani nebylo rozumné. „Očkování proti běžným respiračním chorobám se neprovádí kvůli nesmírné heterogenitě virů, které je způsobují. Navíc nebezpečí z těchto infekcí, tedy běžné rýmy a nachlazení, není natolik závažné, aby očkování ospravedlňovalo,“ uzavírá profesor Hořejší. Zkrátka jít proti rýmě s očkováním by bylo obdobně racionální, jako střílet z děla na komára...

Což nic nemění na tom, že očkování proti chřipce je naopak velmi doporučované, zejména lidem ohroženým infekcí a přidruženými komplikacemi (obyvatelé domovů seniorů, zdravotníci), ale i těm, kdo si nemohou dovolit dlouhé a časté marodění.

Kontakt:

prof. RNDr. Václav Hořejší, CSc.,
tel.: 296 442 465, e-mail: vaclav.horejsi@img.cas.cz,
web: www.img.cas.cz/vyzkum/tomas-brdicka

Zdroj:

<https://dvojka.rozhlas.cz/pomuze-ockovani-proti-chripce-i-na-rymu-7527971>